

KRÜOTERAAPIA ehk KÜLMARAVI

Krüoteraapia on healoomuliste uudismoodustite eemaldamine vedela lämmastikuga, mille temperatuur krüokannus on – 196 °C. Vedel lämmastik külmutab naharakkudes oleva vee, mille sulamisel rakkudevahelised sidemed katkevad, naharakud lähevad katki ning tulemusena tekib vill. Külmutamisega võib kaasneda selle piirkonna turse, valulikkus ja funktsiooni häirumine.

Krüoteraapia on valulik ja seda talutakse erinevalt. Enamus täiskasvanuid ja suuremaid lapsi on võimelised protseduuri taluma vähemalt 10 sekundit.

Krüoteraapiat **ei tohi teha**, kui patsiendil on:

- urtikariaalne reaktsioon külmale ehk külmaallergia;
- Raynoud' sündroom ehk sõrmede ja varvaste külmetamine ning värvuse muutused.

Krüoteraapiat **ei saa teha**, kui vedela lämmastiku juhtimine uudismoodustisele on takistatud (patsiendil on hirm, ta rabeleb vms). Kindlasti on vajalik lapse ettevalmistamine lapsevanema poolt, et laps oleks protseduuri ajal rahulik.

Krüoteraapia **tulemused** võivad olla järgmised.

Sageli:

- moodustub järgmiseks päevaks vill, kuid see pole alati piisav uudismoodustise eemaldamiseks ja protseduuri on vajalik korrata;
- moodustub piisava suurusega vill, isegi verevill, kaasneb piirkonna turse ja valulikkus, ning paranemine võtab aega vähemalt 30 päeva. Selline reaktsioon on vajalik konnasilmade ja tüügaste eemaldamiseks.

Aeg-ajalt:

- tekib külmutatud kohas nahavärvi muutus, koht on värvitu või ümbritsevast nahast tumedam.

Väga harva:

- puudub reaktsioon ja villi ei moodustu;
- moodustub vohand;
- villile lisandub sekundaarne bakteriaalne põletik;
- kontakti kohale moodustub arm.

Pärast protseduuri võib külmutatud moodustise piirkonnas esineda tuikavat valu, mis enamasti on lühiaegne ja talutav. Kui valu on tugev ja kestab pikemat aega, võib protseduuri tegemise päeva õhtul võtta valuvaigistit. Samal õhtul ei ole vaja külmutatud piirkonda millegagi määrada.

Villi võib hooldada nagu põletusvilli ja peitsida antiseptilise lahusega (briljantroheline, saialilletinktuur, Asept) iga päev kuni paranemiseni. Villi põletikulise reaktsiooni korral on soovitatav võtta ühendust protseduuri läbiviija või oma pereõe/perearstiga.

Villi eemaldumine võib võtta aega 10–14 päeva, paksema nahaga piirkonnas ka kauem. Kordusprotseduurile võib vajadusel pöörduda 2-3 nädala möödudes.

Infoleht koostatud dr Liina Tedremetsa ja dr Ama Lehtmetsa materjalide põhjal.